

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยนี้มุ่งศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนกับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 1 ซึ่งมีรายละเอียดในการดำเนินการ ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การศึกษาครั้งนี้ได้ศึกษา กับประชากร และกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

1. ประชากร ประชากรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 1 ที่ปฏิบัติหน้าที่ในปีการศึกษา 2549 รวมทั้งหมด 99 โรงเรียน 3 อำเภอ ได้แก่ อำเภอเมือง ครูจำนวน 1,219 คน อำเภอบ้านบึง ครูจำนวน 667 คน อำเภอหนองไผ่ 126 คน รวมทั้งหมด 2,012 คน
2. กลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ตารางคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970, p. 608) โดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ตามอำเภอ ได้กลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นครูผู้สอนปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 1 ได้กลุ่มตัวอย่าง ครูจำนวน 322 คน ปรากฏรายละเอียดดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

อำเภอในสังกัดเขต 1	จำนวนครู	
	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
อำเภอเมือง	1,219	195
อำเภอบ้านบึง	667	107
อำเภอหนองใหญ่	126	20
รวม	2,012	322

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้แบ่งเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับคุณลักษณะของครู โรงเรียนประถมศึกษา ประกอบด้วย เพศ วุฒิทางการศึกษา และอำเภอที่ตั้ง ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบเลือกตอบ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นของครูผู้สอน เกี่ยวกับพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหาร โรงเรียน โดยแบบสอบถามนี้มุ่งวัดพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหาร โรงเรียน ในด้านการบริหาร ซึ่งผู้วิจัยได้ปรับมาจากแบบประเมินพฤติกรรมผู้นำ ตามแนวคิดของ ริทชีและทอมสัน (Ritchie & Thomson, 1984) ซึ่งได้พัฒนาเครื่องมือไว้ในปี ค.ศ. 1984 (กุหลาบ รัตนสังขธรรม, 2538, หน้า 9-10) ซึ่งได้ศึกษาพฤติกรรมภาวะผู้นำแบบมุ่งสัมพันธ์ และภาวะผู้นำแบบมุ่งงาน

ตอนที่ 3 แบบสอบถามความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครู โดยได้ถามความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูผู้สอน 5 ด้าน คือ ด้านความสำเร็จของงาน ด้านความยอมรับนับถือ ด้านลักษณะของงานที่ปฏิบัติ ด้านความรับผิดชอบ และด้านความก้าวหน้าในการทำงาน ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษามาจากแนวคิดของ เฮอร์สเบอร์ก (Herzberg, 1952, pp. 132-133) มาเป็นแนวทางสร้างแบบสอบถาม สำหรับใช้วัดแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครู เป็นแบบวัดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ โดยเรียงจาก มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด แบ่งเป็น 5 ด้าน ดังนี้

- 3.1 ด้านความสำเร็จของงาน
- 3.2 ด้านความยอมรับนับถือ
- 3.3 ด้านลักษณะของงานที่ปฏิบัติ
- 3.4 ด้านความรับผิดชอบ
- 3.5 ด้านความก้าวหน้าในการทำงาน

เป็นแบบมาตรส่วนประมาณค่าระดับของ ลิกเอร์ท (Likert's Five Rating Scale) ซึ่งเกณฑ์คะแนน และความหมาย ผู้วิจัยกำหนดไว้ดังนี้

- 5 หมายถึง แรงจูงใจในการทำงาน อยู่ในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง แรงจูงใจในการทำงาน อยู่ในระดับมาก
- 3 หมายถึง แรงจูงใจในการทำงาน อยู่ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง แรงจูงใจในการทำงาน อยู่ในระดับน้อย
- 1 หมายถึง แรงจูงใจในการทำงาน อยู่ในระดับน้อยที่สุด

ความหมายของคะแนน โดยใช้คะแนนเฉลี่ย (Mean) ของคะแนน ซึ่งกำหนดตามแนวทางของ (บุญชม ศรีสะอาด และบุญส่ง นิลแก้ว, 2535, หน้า 22-25) ดังนี้

4.51-5.00 หมายถึง ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหาร โรงเรียน หรือ แรงจูงใจในการทำงาน อยู่ในระดับมากที่สุด

3.51-4.50 หมายถึง ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหาร โรงเรียน หรือ แรงจูงใจในการทำงานของครู อยู่ในระดับมาก

2.51-3.50 หมายถึง ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหาร โรงเรียน หรือ แรงจูงใจในการทำงานของครู อยู่ในระดับปานกลาง

1.51-2.50 หมายถึง ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหาร โรงเรียน หรือ แรงจูงใจในการทำงานของครู อยู่ในระดับน้อย

1.00-1.50 หมายถึง ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหาร โรงเรียน หรือ แรงจูงใจในการทำงานของครู อยู่ในระดับน้อยที่สุด

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล มีขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาแนวคิด หลักการจากหนังสือ เอกสารทางวิชาการและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ความสัมพันธ์ระหว่างการปฏิบัติงานกับแรงจูงใจ สร้างเป็นแบบสอบถามให้ครอบคลุมเนื้อหาโดยขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

2. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเรียบร้อยแล้วเสนอประธานกรรมการและกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบและพิจารณาแก้ไขให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น หากคุณภาพของแบบสอบถาม โดยการหาความเที่ยงตรง (Validity) ค่าอำนาจจำแนก (Discrimination) และความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามดังนี้

2.1 การหาความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่ได้แก้ไขและผ่านความเห็นชอบจากประธานกรรมการและกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์เสนอผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา และความถูกต้องของภาษา เพื่อให้เกิดความเข้าใจแก่ผู้ตอบและสามารถวัดได้ตรงตามจุดประสงค์ที่ต้องการวัด แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขเสนอประธานกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ก่อนนำไปหาค่าอำนาจจำแนกและความเชื่อมั่นต่อไป

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ ประกอบด้วย

2.1.1 ดร.สมโภชน์ อเนกสุข	อาจารย์ประจำภาควิชาวิจัยและวัดผลการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
2.1.2 นายอริก พึ่งเสื่อ	ผู้อำนวยการสถานศึกษาโรงเรียนอนุบาล วัดกลางคอน เมืองชลบุรี
2.1.3 นางวันเพ็ญ บุรีสูงเนิน	ผู้อำนวยการสถานศึกษาโรงเรียนวอนนภาศัพท์
2.1.4 นายศักดิ์ จินายน	ผู้อำนวยการสถานศึกษาโรงเรียนวัดบางเป้ง
2.1.5 นายสุรชาติ สุวรรณศรี	ผู้อำนวยการสถานศึกษา โรงเรียนบ้านไร่ไหล่า

3. จัดทำแบบสอบถามที่ผู้ทรงคุณวุฒิได้พิจารณาตรวจสอบ ปรับปรุง แก้ไขแล้วให้ประธานกรรมการและกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบพิจารณาปรับปรุงแก้ไขเป็นครั้งสุดท้าย

4. การหาค่าอำนาจจำแนก และความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ดำเนินการโดยนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วไปทดลอง (Try-out) ใช้กับครูผู้สอน โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 1 ที่ปฏิบัติงานในปี 2549 เป็นครูผู้สอนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้ จำนวน 30 คน แล้วนำมาวิเคราะห์ ดังนี้

5. นำผลจากการทดลองมาวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ โดยใช้ค่าสหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson) ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม (Item-Total Correlation) ทั้งนี้โดยเลือกข้อที่มีอำนาจจำแนก ตั้งแต่ .20 ขึ้นไปใช้เป็นข้อคำถามในแบบสอบถาม ผลปรากฏว่าแบบสอบถามความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหาร โรงเรียนกับแรงจูงในการปฏิบัติงานของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 1 ได้ค่าอำนาจจำแนกรายข้อระหว่าง .21 - 70

6. วิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach, 1990, pp. 202-204) จากการหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ปรากฏว่าแบบสอบถามความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหาร โรงเรียนกับแรงจูงในการปฏิบัติงานของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี

เขต 1 ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ .85 หลังจากนั้นนำแบบสอบถามไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัยต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยบูรพา เพื่อขอความอนุเคราะห์ไปยังครูผู้สอน โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 1 เพื่อแจกแบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่าง โดยผู้วิจัยดำเนินการแจกและเก็บรวบรวมแบบสอบถามด้วยตนเอง
2. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้รับตอบกลับคืนมาตรวจสอบความสมบูรณ์ของการตอบ แล้วนำข้อมูลที่ได้ ไปวิเคราะห์ด้วยวิธีการทางสถิติต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้รวบรวมมาดำเนินการตามลำดับ ดังนี้

1. นำแบบสอบถามทั้งหมดที่ได้รับคืนมาตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม และให้ค่าน้ำหนักเป็นคะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนด บันทึกข้อมูลลงคอมพิวเตอร์ โดยวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ SPSS for Windows

สำหรับเกณฑ์การแปลความหมายของระดับความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร ผู้วิจัยได้คัดแปลงเกณฑ์ของ พวงรัตน์ ทวีรัตน์ (2540, หน้า 144) มาใช้ดังนี้

- 1.1 ถ้าค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีค่าตั้งแต่ .81 ขึ้นไป ถือว่ามีความสัมพันธ์กันในระดับสูง หรือสูงมาก
 - 1.2 ถ้าค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีค่าอยู่ระหว่าง .61 - .80 ถือว่ามีความสัมพันธ์กันในระดับค่อนข้างสูง
 - 1.3 ถ้าค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีค่าอยู่ระหว่าง .41 - .60 ถือว่ามีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง
 - 1.4 ถ้าค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีค่าอยู่ระหว่าง .21 - .40 ถือว่ามีความสัมพันธ์กันในระดับค่อนข้างต่ำ
 - 1.5 ถ้าค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีค่าต่ำกว่า .20 ถือว่ามีความสัมพันธ์กันในระดับต่ำ
- เกณฑ์การแปลความหมายของพฤติกรรมผู้นำและแรงจูงใจของครู
2. วิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ข้อมูลระดับความสัมพันธ์ระหว่างผู้นำของผู้บริหาร โรงเรียนกับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 1 โดยหาคะแนนเฉลี่ย (Mean) และความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
2. เปรียบเทียบระดับความสัมพันธ์ระหว่างผู้นำของผู้บริหาร โรงเรียนกับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 1 จำแนกตามเพศ วุฒิการศึกษา โดยทดสอบค่าที (*T-test*)
3. เปรียบเทียบความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหาร โรงเรียนกับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 1 จำแนกตามเขตที่ตั้ง โดยใช้การทดสอบความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) เมื่อพบความแตกต่างวิเคราะห์เป็นรายคู่ด้วยวิธี LSD
4. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหาร โรงเรียนกับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครู ใน โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี โดยใช้วิเคราะห์สหสัมพันธ์อย่างง่าย (Simple Correlation)